

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt., $\frac{1}{2}$ évre 6 frt., $\frac{1}{4}$ évre 3 frt., 1 óra 1 frt. — Vidéken 2 évre 14 frt., $\frac{1}{2}$ évre 7 frt., $\frac{1}{4}$ évre 3 frt 50 kr., 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A válaszfal.

Arad, július 2.

Az ultramontán szélbaliak antiliberális mivoltának typhikus alakja, a Lulu néven ismert Meszlényi levelet irt Kossuth Ferenczhez, a melyben felszólítja őt, hogy egyesítse a függetlenségi szét vált két pártját, de természetesen csak úgy, hogy mostani barátjait, különösen Eötvös Károlyt, kinek mandatumát s valószínűleg anyagilag biztosított existenciáját is köszönheti — dezavualja, cserbe hagyja, s ő maga mindenestől a feketelábuak táborába szegődjek.

Sok minden hihetőt és hihetlent ráfogtak Kossuth Ferenczre, de hogy annyira tisztességtelen ember legyen, hogy ily nyomorult szerepre vállalkozzék, azt még Meszlényi sem hiszi el róla, s ha mégis felhívja rá, az csak jellemzi a hazugságnak azt a vérré vált taktikáját, mely a petróleumos jezsuitáknak minden szavát és tettét áthatja, s mely az unokatestvér levelét is jellemzi a testvérhez.

Mint említők, a Kossuth Ferencz részéről kívánt mentési akciót nem gondolhatták komolyan, tekintettel az előbb említett súlyos feltételekre, a mennyiben az egyesülést csak Eötvösök nélkül óhajtják és képzelik. Tudva azonban, hogy a ravasz agyafurtság gyakran a hülyeségbe tér vissza, nem lehetetlen, hogy Meszlényi a bölcs pártvezetőség határozatához képest szólította föl Kossuth Ferenczet az átcsatolásra és mostani hűvének cserbenhagyására. Bizonyos, hogy féltik a jó urak a mandátumjukat, az is bizonyos, hogy elveszítik azt, még pedig ha a kor-

mány párt nem, hát az igazi, a szabadelvű ellenzék tépi ki kezeikből, s ezért szeretnék, ha Kossuth nevében mehetnének egy oly választási harcba, a melyből Rampollák, Agliardik és Kálnokyak politikájának érdekében lophatnának maguknak mandátumot.

Hasztalan, sőt nevetséges törekvés. Kossuth — ha akarná is — már nem uralja a párt alakulásokat elementáris megnyilatkozásait, hanem ő maga is vitetik általuk. Sokat vitatkoztak bölcsek és tucatzemberek a felett, hogy a korszellem teremti-e meg a maga vezéregyéniségeit, vagy egyes kiválasztott lángelmékben születnek meg a világraszóló eszmék? Mindkét oldalon, vagy egyiken sincs az igazság. Vannak idők, mint a római cezarizmus kora, mely emberére vár, s azt követi; és vannak idők, melyek emberöket állítják s azt végzettszerűen viszik magukkal s a szabaddá vágyó rögben született ideálnak heroszává vagy martyrjává avatják, legyenek azok bár Leonidász vagy Miltiades, Husz vagy Lutter, Rákóczy vagy Kossuth Lajos, és — hogy a mai napra térjünk — Csáky vagy Bánffy vagy akár Kossuth Ferencz; mert ezen utóbbi esetben nem a nagyság méri az embert, hanem a lélek az őszinte ügy szeretet. A szabadság küzdelmeinek magasztos evolúcióit számítjuk ezen történelmi fejlemények kategóriájához, amelynek hatása alatt nem az lesz győztes aki Machiavelli után után idulva legnagyobb hazudik, hanem az, ki az idők által fölvetett igazságnak leghívebb képviselője.

Igy — rövidebbre vonva elmélkedésünk fonalát — a szélbaliak pártválságá-

ban is az egyének csak kapaszkodnak, de az elvek döntenek.

Az egyik rész, mint az ultramontán fakciózus ellenzék, azért opponál, hogy a lelkiismeret szabadságának — bár az a nemzettestet tömörítését czélozza — elve megbukjék, míg a másik rész ez elv megvalósulását minden áron akarja; az egyik rész a közjogi függetlenséget ennek megbuktatására ürügyül előtérbe tölja, a másik a szabadelvű reformokat éppen azért akarja, mert a közjogi függetlenséget — amazok hazug ürügyét — komolyan óhajtja, miként azt Mülek Lajos nagylaki beszámolójában oly szépen kifejtette. Hogyan egyesülhessen két ilyen ellentétes irányú pártfrakció?

Az egyik rész a lehető jót elfogadja, habár az ördögtől jön is — mint Kossuth Lajos mondotta — a másik ellene támad, mert épen az ördögöt akarja uralomra juttatni. Hol itt az egyesülés momentuma?

Nem Kossuth Ferencztől függ a szélbaliak egyesülése, ha mindjárt kész volna is apjának hagyományait megtagadni, s nem ő vagy Eötvös Károly, vagy bárki más a szétválás kovásza. A válaszfalat a korszellem vont a közjogi ellenzék két frakciója közé, s mivel bizonyos, hogy a reakció zsoldjába szegődött rész a magyar haza függetlenségét ép oly kevés őszinteséggel óhajtja lelke mélyében, mint a mennyire nem volt szabadelvű akkor, midőn szájjal még hirdette: biztosra vehető, hogy a válaszfal, mely a két frakció között emelkedett, soha köztük többé összeomlani nem fog.

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Küzdelem a pénzért.

— Regény. —

Irtá: Ter Hedberg.

Az „Aradi Közlöny“ számára, svéd eredetiből fordítva.

[7] [Utánnomás tilos.]

Elbűvölten állott egy jó darabig, s mikor magához tért, látta, hogy Olson eltávozott tőle a mezőn keresztül. Megragadta a gereblye nyelét s lázas szorgalommal kezdte összegereblyézni a szénaszájakat. Egy óra hosszáig dolgozott pillanatnyi megpihenés nélkül, úgy, hogy az izzadság egész arczát elborította. — Egyszerre csak megszűnt dolgozni s nagyot lélezett.

Letörölve arczáról a verejtéket, félénk, bizonytalan szemekkel követte ama vonalt, melyet Olson ujjai leirt, míg nem tekintetével körülfogta az egész leirt területet. Keble kitágult, szemei fénylettek s eközben egy nagy és rettenetes gondolat támadt agyában, mely szüntelenül nagyobbá és rettenetesebbé nőtt s egész lényét eltöltötte, minden izét elfoglalta.

Es úgy tetszett neki, mintha e gondolat megragadta volna, meglóbálta a levegőben s nem érezte többé a földet lábai alatt.

Mindez egykor az övé, az övé leendő! — Olson egy egész hónapou át állhatatosan

ellenállt neje könyeinek, kéréseinek és panaszaiknak, de végre is kifáradt és engednie kellett; jóllehet nem érezte magát legyőzvé neje babonás hite által. — El lett tehát határozva, hogy Jánost elküldik Olson nővérehez, ki egy zsellérrel volt férjnél a legközelebb eső faluban. Itt fog maradni két évig s ha ezen idő után sem lesz remény és kilátás arra, hogy házasságukból gyermek származik, akkor Olson örökbe fogadja Jánost és felruhazza őt a törvényes gyermek minden jogával.

János nem is sejtette, hogy miért küldik el őt hazulról: de mégis gyanította, hogy Olson asszonynak köszönheti ez eltávolítást... mert rég óta ellenségét látta Olsonnéban. Nem ellenkezett apjával, meghajlott e határozat előtt, amit jövője felett hoztak.

Várhatok, míg elérkesik az idő, s hogy eljön, azt biztosan tudom!

E pillanattól fogva egészen jövőjének és ábrándjainak élt, s egészen közönyös volt előtte a jelen, melynek percei nyomtalanul röpültek el felette. A jövő adta meg mindennek a színt s e jövő szerint fogott fel és ítél meg mindent. Tudta, hogy sok évig kell várnia s minden erejét a várakozásra használta fel, tekintetét nagy kitartással e távoli képre szegezte, melyet, ha akarata erejétől függött volna, közelebb húzott volna.

Igy mult el egy év, anélkül, hogy valamit hallott volna Olsonékról. Egy szép napon Olson maga jött János meglátogatására.

János künt volt a földéken apja megérkezésekor, de midőn este felé haza jött, azonnal megismerte apja lovát és taligáját, mely a kert kapuja előtt állott. — Egy pillanatig habozott, hogy bemenjen-e, mert félelmes volt a gondolat is, hogy apjával találkozzék.

Elhatározta tehát, hogy a kert kapujánál várja be apját. Oda ment a lóhoz, megsimogatta s midőn ez barátságosan dörzsölte fejét az ifju karjához, jelétül, hogy felismerte őt, bizonyos örömet, elégtételt érzett, mely szívét megdobogtatta és egy pillanatra abba a képzeletbe ringatta, hogy saját lovát simogatja.

Ez a jelenet ama boldogság előjátéka volt, mely egykor osztályrészeül jutand.

Mindjárt számadást is csinált, hogy mennyi idő fog lenni ez a ló, mire tulajdonába kerül. A számadás pedig úgy ütött ki, hogy bizony az a ló akkor már aligha fog élni, aligha fog patkót hordani s legfeljebb néhány éve lesz hátra, mikben már nem fog dolgozni s az is lehet, hogy egyetlen egyszer sem foghatja kocsit elé.

Óh, milyen jó lesz a szegény öreg Grolannak, ha kipihenheti magát és valódi ünnepeket fog élvezhetni! Es az ifju ott állt a ló mellett s hízélagve beszélgetett hozzá, ösztönözve azon vágy által, hogy megayerje az állat odaadását s eközben oly gyöngének érezte magát, folytonosan simogatva az állat meleg és puha nyakát.

